

TYNSET KOMMUNE

RÅDMANNEN

Kommunestyret

Tynset 20.04.2015

<i>Vår ref.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Saksbehandler</i>	<i>Deres ref.</i>
15/59-13	2773/15	G00	Tone Bergfall	
<i>(Vennligst oppgi "Vår ref." ved svar)</i>				

VEDRØRENDE INTERPELLASJON FRA JAN HAUGAN, SP, KONSESJONSINNTEKTER FRA KRAFTUTBYGGING I ORKLAVASSDRAGET

Vedlagt følger svar på interpellasjon fra Jan Haugan, SP, om konsesjonsinntekter fra kraftutbygging i Orklavassdraget.

Med hilsen

Tone Bergfall
Konsulent

Vedlegg:

1. Svar på interpellasjon
2. Kongelig resolusjon 16.06.1978.

Interpellasjon fra Jan Haugan SP – Konesjonsinntekter fra kraftutbygging i Orklavassdraget

Interpellasjonen:

Jan Haugan SP ber om at følgende blir tatt inn som sak i kommunestyremøtet i april.

«På grunn av uklarheten omkring avtaler og disponeringen av de ulike konesjonsinntekter, bes administrasjonen redegjøre for kommunestyremøtet i april om konesjonsavtalene og hvordan inntektene for konesjonskraft, eiendomsskatt kraftverk, naturressursskatt og konesjonsavgift anvendes i kommunen.

Administrasjonen bes også om å redegjøre for hvordan styringen av konesjonsinntektene er organisert og hvordan forutsetningene om deltakelse fra Kvikne i disponeringen av inntektene er ivaretatt.»

Besvarelse:

Konesjonsavtalene:

Konesjonsvilkårene for Orklautbyggingen ble gitt i Kongelig resolusjon av 16. juni 1978.

De viktigste punktene i resolusjonen av økonomisk karakter :

Pkt. 2 Plikt til å betale årlig avgift (konesjonsavgift)

Pkt. 8 og 9. Skaffe husrom og midlertidig forsamlingslokale til arbeidstakere og øvrig befolkning knyttet til anleggene. Vi antar at dette er punktet som utløste bygginga av hotellet.

Pkt. 12 Redusere skadevirkninger av erosjon etc. Kommunestyret godkjente i 1987 forslag fra KVO om i stedet for senkning av Orkla innenfor en kostnadsramme på 1,5 mill. kr å bruke 0,5 mill. kr til senkning, 0,5 mill. kr til ny bru ved Storeng og 0,5 mill. kr til drenering ved Letan/Botnan. Det gjenstår fortsatt ledige midler på Letanfondet. Pr. 31.12.14 kr 42 372 (tilføres årlig renter fra fondskapital)

Pkt. 18 V c og e. Dekke utgifter til utvidet jakt- og fiskeoppsyn kr 50 000 pr. år. Opprette lokalt viltfond kr 100 000 for å dempe skadevirkninger på flora og fauna i forbindelse med krafutbygginga. Innestående beløp pr 31.12.14 kr 128 070.

Pkt. 20. Innbetale 5 mill. kr til næringsfond

Pkt.21. Tildeling av konesjonskraft til kommunen.

Pkt. 25 Dekke 75 % av kommunens kostnader til planlegger under anleggsperioden.

Årlige inntekter og anvendelse av inntektene:

Kraftinntekter fra Orklautbygginga utgjorde i 2014 netto ca. 18,3 mill. kr. Dette tilsvarte ca. 3,4 % av kommunens samlede inntekter og er således en viktig inntekt for kommunen. Inntektene har variert mye over tid, hovedsakelig pga. at inntektene fra konesjonskraft har variert mellom kr. 0 til 15,9 mill. kr pr. år. Lave kraftpriser har medført reduserte inntekter fra konesjonskraft de siste årene. Inntektene fra eiendomsskatt har økt som følge av endrede regler for beskatning.

Inntektene fra konsesjonsavtalene er under press fra storsamfunnet som ønsker større del i disse inntektene og fra kraftprodusentene som ønsker lavere beskatning. Landssammenslutningen for vasskraftkommuner (LVK), der kommunen er medlem, er en viktig aktør for å fremme kraftkommunenes sak.

- **Konsesjonskraft.** (2014: 6,9 mill. kr fra Orklautbygginga).
6 % av budsjettert inntekt fra salg av konsesjonskraft settes hvert år av til kulturfond og til idrettsfond (3 % til hvert av fondene). Jf. K-sak 14/11.
Resterende 94 % inngår i kommunens frie inntekter og brukes derved til å dekke utgifter til kommunens tjenesteproduksjon samt til dekning av renter og avdrag på lån.
- **Eiendomsskatt kraftverk.** (2014: 8,1 mill. kr fra Orklautbygginga)
Inngår i kommunens frie inntekter og brukes derved til å dekke driftsutgifter til kommunens tjenesteproduksjon samt til dekning av renter og avdrag på lån.
- **Naturressursskatt** (2014: Bruttoinntekt 4,3 mill. kr fra Orklautbygginga. Reell nettoeffekt ca. 0,4 mill. kr) Inngår i kommunens frie inntekter og brukes derved til å dekke driftsutgifter til kommunens tjenesteproduksjon samt til dekning av renter og avdrag på lån. (Kommunens nettoinntekt blir lavere enn 10 % av bruttoinntekt pga. at det innvirker på størrelsen av kommunens rammetilskudd gjennom redusert inntektsutjevning og kriterier for distriktstilskudd Sør-Norge).
- **Konsesjonsavgift.** (2014: 2,9 mill. kr fra Orklautbygginga)
Settes i sin helhet av til Næringsfond.
Næringsfondet består av engangsinnbetalinger fra Orklautbygginga kr 5 000 000 og fra Savalenutbygginga kr 227 000, årlige avsetninger fra konsesjonsavgifter ca. 3,5 mill. kr samt fra årlig bevilgning fra KRD/Fylkeskommunen ca. 0,5 mill. kr. Renter fra bankinnskudd tilføres fondet årlig. Fondskapital pr 31.12.2014 kr 16 494 477.

Organisering/styring av midlene

- Den del av inntektene som inngår som del av kommunens frie inntekter disponeres gjennom kommunestyrets vedtak av de årlige kommunebudsjettene i henhold til Kommunelovens bestemmelser - kapittel 8.
- Midlene som avsettes til kulturfond og til idrettsfond disponeres i henhold til vedtekter og retningslinjer vedtatt av kommunestyret. Formannskapet er fondsstyre. Idrettsrådet innstiller for tildelingen fra idrettsfondet og kultursjefen innstiller for tildelingen fra kulturfondet.
- Næringsfondets midler disponeres i henhold til vedtekter og retningslinjer vedtatt av kommunestyret. Vedtekter for næringsfondet ble første gang vedtatt 2.7.1979. Vedtektene og retningslinjene er revidert flere ganger, siste gang 25.01.2011, og bygger på standardvedtekter gitt av KRD for kommunale næringsfond (kraftfond) gitt i vannkraftsaker.
- **Letanfondet**
Søknader om tildeling fra fondet saksbehandles og tildeles etter delegert vedtaksmyndighet av kommunens landbruks- og miljøforvaltning.
- **Viltfondet**
Det er kun avkastningen av fondet som kan benyttes. Søknader om tildeling fra fondet saksbehandles og tildeles etter delegert vedtaksmyndighet av kommunens landbruks- og miljøforvaltning Midlene ble før år 2000 i stor grad benyttet til delfinansiering av fjelloppsynstjenesten. I senere år har Kvikne Utmarksråd etter søknad blitt tildelt midler til særskilte prosjekter.

Medlem

Ref. nr. 45 (1977-78)

Vedlegg 2

1.

T i l r å d i n g

Kraftverkene i Orkla.

Tillatelse til erverv og regulering av Orkla og Grana.

Kgl. resolusjon av 16. juni 1978

Tilrådingen er i samsvar med Stortingets vedtak.

7-78
JLP.
EE
B1/4

Stortinget har i møte den 25. mai 1978 fattet følgende vedtak:

"Stortinget samtykker i at Kraftverkene i Orkla ved Trondheim Elektrisitetsverk, Sør-Trøndelag Kraftselskap og Hedmark Kraftverk får tillatelse til ekspropriasjon, erverv og reguleringer i Orkla- og Granavassdraget for utbygging av kraftverkene Storeng, Botnan, Brattset, Øvre og Nedre Grana og Svorkmo, alt i det vesentlige i samsvar med Olje- og energidepartementets foredrag av 27. januar 1978 og industrikomiteens innstilling".

Vedtaket var i samsvar med innstilling fra industrikomiteen i Innst. S. nr. 294 for 1977-78. Denne bygget på departementets tilråding i St.prp. nr 86 samme år, men fra-vek proposisjonen når det gjaldt utkastet til ervervs- og reguleringsbestemmelser på følgende punkter:

1. Konesjonsavgiften til kommuner er hevet til kr 8,50 pr. nat.hk. I St.prp. nr 86 for 1977-78 var avgiftene foreslått satt til kr 8,00 pr.nat.hk. til kommunene.
2. Post 18, pkt IX endres slik at vilkåret gir mulighet for en raskere avgjørelse angående utløsning av fiskerettighetene i elvemunningen enn det vilkåret som er foreslått i st.prp. nr 86. Vilkaeret gis følgende utforming:

"Konesjonæren kan av departementet bli pålagt å gjennomføre og betale utgiftene ved innløsning av fiskerettighetene i det område i sjøen som ligger nærmest utløpet av Orkla for å avbøte de virkninger som reguleringen kan få ved at laksen blir gående lenger i munningsområdet".

3. I post 18 I endres "Svorkmo kraftverk" til "kraftverkene" slik at denne vernebestemmelsen gjelder generelt for hele utbyggingsområdet.

Etter at de av Stortinget vedtatte endringer er innarbeidet, blir ervervs- og reguleringsvilkårene sålydende:

1.
Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. konsesjonslovens § 4, 3.ledd, og vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr 1,00 nat.hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kr.fimengde som de konsesjerte vassfallene etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr 8,50 pr. nat.hk, beregnet på samme måte.

Etter 10 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor behandlede avgifter innføres etter hvert som vasskraften tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikringsrett som skatter på fast eiendom, men kan ikke settes på samme måte som disse. Etter forfall av res 6% rente.

3.

Kjærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 2) skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år fra konsesjonens datum og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år. Under særlige omstendigheter kan fristene forlenges av Kongen.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse fristene oversittes uten tillatelse fra vedkommende departement, betaler konsesjonæren en mulkt til statskassen av kr 100.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig, herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen - samt til en pris som ikke med mer enn 10% overstiger den pris med tillagt toll, som de kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, er det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte

materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell - 10% - i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiger.⁸ Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25% av den utenlandske varepris (eksklusiv toll). I tilfelle av tvist om dette, avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan på forespørsel fra konsesjonaren eller søkeren søknad om dispensasjon på forhånd sender til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonaren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15% av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonaren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Det kan pålegges konsesjonaren, etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommunes alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonaren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonaren er i nødvendig utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene

og deres familier sunt og tilstrekkelig lusrom etter nærmere bestemt vedkommende departement.

9.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anleggene, eller hvis departementet måtte finne det mer hensiktsmessig og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring, forbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f.eks. skolehus.

Konsesjonæren skal stille inntil kr 50 000 til rådighet for allkennende virksomhet og geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

10.

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tilrak som omfattes av denne post er tillagt departementet. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for departementet detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene og vassdragets utbygging. Arbeidet kan ikke settes igang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Innen en rimelig økonomisk ramme plikter konsesjonæren å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det landskapsarkitektoniske resultatet blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta opprydding og oppbevaring av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift.

Midlertidige hjelpanlegg kan påføres planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten forholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget. Ansvar for hjelpanlegg kan ikke overdras til andre uten departementets samtykke.

11.

Konsesjonæren plikter å vedlikeholde og istandsette offentlig vegger, bruer og kaier, av hvilke utgifter blir særlig øker ved anleggsarbeidet. I visstilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning.

Konsesjonæren plikter å bekoste nødvendig omlegging av de riks-, fylkes- og øvrige vegger som blir berørt.

Vegger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av allmennheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse.

12.

I de deler av vassdragene hvor inngrepene redfører vesentlige endringer i vassføring eller vannstand, kan departementet pålegge konsesjonæren å bygge terskler (grunndammer), foreta elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger. Tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt Vassdragsdirektoratet. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller øvrige skader eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan departementet pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

13.

Neddemmede områder skal ryddes for trestammer og busker på en tilfredsstillende måte. Generelt gjelder at stubbene skal bli så korte som praktisk mulig. Ryddingen må utføres på sårbar mark. Avfallet fjernes eller brennes.

Dersom intet annet blir pålagt konsesjon skal reguleringssonen holdes fri for trær og busker som er over 1,5 m høye, eller har over 5 cm skudd diameter målt 25 cm fra bakken. Gjensvarende stubber skal være maksimalt 25 cm lange. I rimelig grad kan departementet pålegge ytterligere rydding.

Dersom vegetasjon over 10 år som frigges i reguleringen, skal de ryddes etter de samme retningslinjene som ellers er stiftet i denne posten.

Ryddingen av reguleringssonen skal være gjennomført senest 2 år etter første neddemning og bør så vidt mulig unngås lagt til yngletiden for villet i området.

Tilsyn med overholdelsen av bestemmelsene i denne post er tillagt Vassdragsdirektoratet. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonaren.

14.

Konsesjonaren plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper eller utgifter å unngå ødeleggelse av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner, eller på grunn av områdets naturskjønnhet eller egenart. Så fremt slike ødeleggelse ikke kan unngås, skal Statens naturvernråd underrettes i god tid på forhånd.

Konsesjonaren skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er freiset i henhold til lov av 29. juni 1951 nr. 3, eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er igang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Om bestemmelsene i denne post gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

15.

Vasslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemand, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal foreskrives reringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

For så vidt vasslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr 10 000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

16.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske observasjoner som i det offentlige interesse finnes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vassstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart over konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

17.

Konsesjonæren plikter å treffe nødvendige midlertidige tiltak - herunder isbryting - for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringene kan føre med seg for sjøverts trafikk ved havneområdet i Orkanger som følge av øket isproduksjon. Innen 10 år etter at de første reguleringene er tatt i bruk, plikter konsesjonæren å holde skjønn til fastsettelse av erstatninger eller permanente tiltaksordninger i forbindelse med havneområdet.

18.

1.

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, tar de nødvendige

hensyn for å forebygge skader på vilt- og fiskebestandene som berøres av utbyggingene, reguleringene og den øvrige drift av anleggene. Herunder skal konsesjonæren søke å forebygge forurensing og tilslamming av vassdraget. Dersom det under utspregningen av tunneler m.v. for kraftverkene påtreffes forekomster av svovelkis, kobber og sink, skal dette straks meldes fra til Statens Forurensningstilsyn som skal godkjenne deponering av slike masser. Det er ikke tillatt å deponere kisholdig eller sinkholdig materiale fra kraftstasjoner eller tunneler på en slik måte at det kan være til skade for fisket i Orklavassdraget. Spyling av tunneler skal såvidt mulig foretas under stor vassføring i Orkla. I inntaket fra Raubekken eller i tilløpstunnelen for Svorkmo kraftstasjon skal nødvendige installasjoner foretas slik at avløpet fra Raubekken ikke føres til Bjørset i tilfelle driftstans i stasjonen.

II.

Etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement plikter konsesjonæren:

- a) å bygge sperre for oppgående laks og sjørret ved utløpet fra Svorkmo, Grana og Brattset kraftverker,
- b) å bygge sperre for å hindre at utvandrende fisk blir ført inn i tilløpstunnelen ved Bjørset, eventuelt å stanse kraftverksdriften under smoltvandringen,
- c) å bygge, justere og vedlikeholde fisketrapp forbi dammen ved Bjørset og å gjennomføre de nødvendige modellforsøk i denne forbindelse.

III.

Alle forandringer av vassføringen i vassdraget som følge av kraftverksdriften må skje med myke overganger.

I det naturlige elveleiet nedenfor inntaksdammen ved Bjørset skal det i den del av perioden 1. mai - 1. september som faller utenom selve vårflommen slippes en minstavannføring som i gjennomsnitt skal fastsettes av departementet til mellom 20 m³/sek og 30 m³/sek. I tiden fra 1. september og til gytingen er avsluttet ca. 25. oktober skal minstevannføringen fastsettes av departementet mellom 10 m³/sek og 15 m³/sek og kan fra 25. oktober til utgangen av oktober måned trappes jevnt ned til 4 m³/sek som skal være minste tillatte vannføring i resten av året.

Utbyggerene skal bekoste nærmere undersøkelser for å søke å fastsette den endelige vannføringen i sommer- og gyteperioden.

Inntil endelig pålegg er fastsatt slippes i tiden 1. mai - 1. september på samme måte en vannføring på 20 m³/sek og i tiden fra 1. september og til gytingen er avsluttet ca. 25. oktober en vannføring på 10 m³/sek.

- ✓ Etter nærmere avtale med en tilsynsmann oppnevnt av Miljøvern-departementet foretas slippingen slik at en får en hensiktsmessig variasjon i vassføringen i tiden etter flomvassføringen.

Under ekstraordinære forhold med ekstremt liten avrenning fra regulerte og uregulerte felt, kan den garanterte minstevassføringen fastsatt til mellom 20 m³/sek og 30 m³/sek bare gjennomføres ved tapping fra kraftverkens magasiner. I slike situasjoner kan bestemmelsen om minstevassføring fravikes i forståelse med tilsynsmannen.

IV

Departementet kan bestemme at vann fra magasinene i tida 15. juni - 15. september skal tappes fra overflatelagene, såfremt utgiftene ved dette står i rimelig forhold til fordelene for fisken.

V.

Konsesjonaren plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement eller den dette bemyndiger

- a) å sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også smolt og annen flerårig fisk) av det antall de arter og stammer, den størrelse og kvalitet, og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes, og dekke alle utgifter forbundet med fangst og stamfisk, klekking, foring og transport av den fisk som skal settes ut.
- b) å bekoste fiskeri- og viltbiologiske undersøkelser, herunder langtidsundersøkelser og å delta i fellesfinansiering av større biologiske undersøkelser som omfatter de populasjoner som berøres av utbyggingen.
- c) å dekke utgifter med utvidet jakt- og fiskeoppsyn.
- d) å dekke utgiftene forbundet med etableringen av fredede soner ved utløpene fra Svorkmo, Grana og Brattset kraftverker, og ved inntaksdammen ved Bjørset.
- e) å opprette 2 lokale viltfond på kr 100 000 hver for å kompensere de skader og ulemper som reguleringene fører til for faunaen på de tilgrensende områder ved magasinene i henholdsvis øvre Orkla og Grana (uten takst-

Pengene skal brukes til å legge forholdene til rette for å bevare og utnytte viltet som en del av næringsgrunnlaget primært for den del av bygda som reguleringene må antas å få innflytelse på.

Pengene disponeres av viltnemnda i henholdsvis Tynset og Rennebu kommuner etter nærmere retningslinjer fastsatt av Direktoratet for vilt- og ferskvannsfisk.

VI

Eventuelle korreksjoner av elveløpet for å redusere faren for kjøving nedenfor Brattset kraftverk må bare foretas i samråd med Direktoratet for vilt- og ferskvannsfisk.

VII

I tilfelle Brattset kraftverk må stoppe, skal det være en vassføring på minst 10 m³/sek i elva.

VIII

Dersom det som følge av kraftutbyggingen oppstår skader som berører vilt- og fiskebestandene i området, tilpliktes konsesjonæren utover det som er nevnt ovenfor å bekoste ytterligere tiltak som Direktoratet for vilt- og ferskvannsfisk bestemmer, såfremt omkostningene står i rimelig forhold til det som derved vinnes.

IX

Konsesjonæren kan av departementet bli pålagt å gjennomføre og betale utgiftene ved innløsning av fiskerettighetene i det område i sjøen som ligger nærmest utløpet av Orkla for å avbøte de virkninger som reguleringen kan få ved at laksen blir gående lenger i munningsområdet.

X

Alle utgifter forbundet med nødvendig kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovennevnte vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår dekkes av konsesjonæren.

19.

Ved reguleringsanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprenging i krigstilfelle uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i

Når konsesjon er gitt, plikter anleggenes eier å innbetale til Tynset kommune kr 5 000 000,- til Rennebu kommune kr 5 000 000, til Meldal kr 1 000 000, til Orkdal kr 1 000 000 som avsettes til næringsfond for kommunene.

Fondene anvendes etter nærmere bestemmelse av de enkelte kommunestyrer til fremme av næringslivet i kommunen. Vedtekter for næringsfondet skal være undergitt godkjenning av vedkommende departement.

21.

Konsesjoneren plikter å avgi inntil 10% av den gjennomsnittlige kraft og energi som de konsederte vassfallene etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den foretatte vassføring år om året til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner.

Fordeling av kraften bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5% av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnettet, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsel kan forlanges opp til den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraft reguleres i henhold til endret pakt, etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post u. en. et vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen på kr 2,- pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anleggene for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

22.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter vedkommende departements nærmere fastsatte regler.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2, 4, 15, 21 og 22, første eller annet ledd, kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med bestemmelsene i ervervslovens § 26 og vassdragsreguleringslovens § 12, post 1;

For overtredelse av de i konsesjonen inntatte bestemmelser påløper en tvangs- mulkt på kr 1 000 pr. dag eller kr 5 000 for hver overtredelse, såfremt det ikke er fastsatt annen straff for overtredelse av vilkåret. Mulkten kan inn- drives ved utpanting.

23.

- Konsesjonæren tilpliktes etter vedkommende departements nærmere bestemmelser å betale merkostnader forbundet med at det kan stilles skjerpede krav til kloakkavløp som følge av reguleringen og/eller fortsattes kortere gjennomføringsfrist og/eller mer omfattende tilknytting til felles kloakkrenseanlegg eller andre tiltak i forbindelse med forurensning for all bebyggelse m.v. i de berørte kommuner.

- Konsesjonæren tilpliktes å betale merkostnadene til ny eventuelt endret vannforsyning som følge av regulering for alle som blir berørt. Vedkommende fylkesmann avgjør

i mangel av minnelig overenskomst hvem som berøres og bidragets størrelse.

- Konesesjonæren tilpliktes å bekoste en omfattende vassdragsundersøkelse av hele Orklavassdraget med sidevassdrag og senere overvåkningsundersøkelse. Vedkommende departement skal godkjenne opplegget m.v. for undersøkelsen.

24.

Konesesjonæren kan pålegges etter departementets nærmere bestemmelse å bekoste lokalklimatiske undersøkelser i og etter anleggsperioden.

25.

Konesesjonæren plikter å dekke 75% av omkostningene ved tilsetting av planlegger i hver av kommunene Tynset og Rennebu så lenge utbyggingsperioden i hver av kommunene varer.

26.

Konesesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konesesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene og overføringene kan medføre forpliktelser.

Stortinget har vedtatt følgende manøvreringsreglement for regulering av Orkla og Grana:

1.

A. Reguleringmagasin:

	Naturlig valstand	Reg. grenser		Reg. høyde m
		Øvre	Nedre	
Nerskogmagasinet	603,0	650,0	610,0	40,0
Falningsjøen	847,0	872,5	825,0	47,5
Sverjesjøen	867,7	872,5	867,7	4,8
Innerdalsmagasinet	765,0	813,0	778,0	35,0
Brevadmagasinet	514,0	533,0	520,0	13,0
Bjørsetmagasinet	128,0	129,5	129,0	0,5

Høydene refererer seg til NGO's høydesystem.

B. Overføringer:

- a) Avløpet fra et felt på 6,8 km² i Stavåa overføres til Nerskogmagasinet.
- b) Avløpet fra felter i Gjera og Tynna på i alt 17,1 km² kan via driftstunnelen for Grana kraftverk føres til Nerskogmagasinet for lagring.
- c) Avløpet fra Granas felt ved Nerskogmagasinet - 216,0 km² - sammen med avløpet under p.a. og b overføres via Grana kraftverk til Orkla ved Hol.
- d) Avløpet fra følgende felter overføres til Falningsjøen eller føres inn på driftstunnelen for Storeng kraftverk: Ya (155,4 km²), Russu (27,8 km²) og Sverja (19,9 km²).
- e) Avløpet fra følgende felter overføres til Innerdalsmagasinet eller føres inn på driftstunnelen for Botnan kraftverk: Orkla ved Bre Delvid (219,1 km²), Heringsjøen (41,9 km²), Storset (4,0 km²) og Gardja (14,1 km²).

- f) Avløpet fra Innas naturlige nedbørfelt ved Innerdalsmagasinet (104,1 km²) sammen med overføringene under pålagt vann overføres via Botnan kraftverk til Orkla ved Brevad.
- g) Avløpet fra følgende felter føres inn på driftstunnelen for Brattset kraftverk: Ulvassbekken (5,1 km²), Nåva (60,5 km²) og Ea (6,0 km²).
- h) Avløpet fra følgende felter føres inn på driftstunnelen for Svorkmo kraftverk: Raubekken (32,9 km²) og Svorka (293,6 km²).

2.

Fra vårflommens begynnelse skal alt tilløp innen Nerskogmagasinets reguleringsområde nyttes til oppfylling av magasinet inntil kote 648,0, og slipping av pålagt minstevannføring i Grana. Vasstanden må deretter ikke senkes under nevnte kote før 1. oktober.

Fra Øvre Dølvad, Innerdalsmagasinet, Falningsjøen og Ya ved Eventjønbecken skal det i tiden 1. mai - 30. september slippes tilstrekkelig vannføring til vanning av dyr på beite og til å holde eventuelle terskelfammer fulle, dog minst 0,1 m³/sek. Resten av året skal vannslippet de samme stedene være minst 0,05 m³/sek. Vannslippingspålegget ved Øvre Dølvad og Eventjønbecken er dog begrenset til den naturlige vannføringen i henholdsvis Orkla og Ya.

Vintervannslippet fra Falningsjøen skal foregå så lenge det er mulig p.g.a. vannhøyden i magasinet.

Minstevannføringen på elvestrekningen forbi Yset målt ved Kvikne kirke skal være 2,5 m³/sek i tiden fra 1.5.-30.9. og 0,5 m³/sek resten av året.

Ved vannslipp fra Litlefossmagasinet skal vannføringen nedenfor Litlefoss i perioden 1.5.-30.9. være 0,5 m³/sek og 0,03 m³/sek resten av året.

Minstevannføringen ovenfor Brattset kraftverk skal i tiden 1.5.-30.9. være 2 m³/sek og 0,5 m³/sek resten av året.

Fra Nerskogmagasinet skal det i tiden 1.5.-30.9. slippes 0,1 m³/sek til Grana ved Nerskogmagasinet og 0,05 m³/sek resten av året.

I Svorka skal det i tiden 1.5.-30.9. slippes en vannmengde på 0,1 m³/sek og en vannmengde på 0,05 m³/sek resten av året.

Fra Bjørsetmagasinet skal det i den del av perioden 1. mai-31. august som faller utenom selve vårflommen slippes en minstevassføring som i gjennomsnitt skal fastsettes mellom 20 m³/sek og 30 m³/sek etter departementets nærmere bestemmelse til enhver tid. I tida fra 1. september og til gytingen er avsluttet ca. 25. oktober skal minstevassføringen fastsettes mellom 10 m³/sek og 15 m³/sek etter departementets nærmere bestemmelse. Fra 25. oktober til utgangen av oktober måned trappes vassføringen jevnt ned til 4 m³/sek som er minste tillatte vassføring i resten av året. Etter nærmere avtale med en oppsynsmann oppnevnt av Miljøverndepartementet foretas slippingen slik at en får en hensiktsmessig variasjon i vassføringen i tida etter flomvassføringen .

Under ekstraordinære forhold med ekstremt liten avrenning fra såvel regulerte som uregulerte felt, da den garanterte minstevannføring fastsatt til mellom 20 m³/sek og 30 m³/sek bare kan gjennomføres ved tapping fra kraftverkens magasiner, kan bestemmelsen om minstevassføring fravikes i forståelse med tilsynsmannen.

Ovennevnte krav til minstevannføring og slipp av vann kan endres av departementet dersom vassdragsundersøkelsene som nevnt i konsesjonsvilkårenes pkt. 23 viser at dette er nødvendig av hensyn til forurensningssituasjonen i vassdraget.

Dersom den alminnelige forurensningsbelastningen, sammenliknet med forholdene på det tidspunkt konsesjonen ble gitt, øker vesentlig som følge av økt folketall, industriutvikling m.v., kan regulanten etter nærmere bestemmelse av departementet tilpliktes å endre ovenstående minstevannføringer.

I Brattset og Sverkro kraftverker skal det anordnes arrangement for forbislipping av vann ved eventuell driftstans.

Med unntak for Botnan kraftverk må utpreget døgnregulering ikke forekomme i den tid isvansker kan oppstå i vassdraget. Ellers må endringer i vasslippingen for kraftverksdriften skje med så myke overganger som mulig.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flomvassføringene i vassdragene nedenfor magasinene såvidt mulig ikke økes.

For øvrig kan tappingen skje etter Kraftverkene i Orklas behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende samt at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vassstander samt observeres og noteres om det forlanges, nedbørmengder, temperatur, snødybder m.v. Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som regulanten plikter å oppbevare så lenge reguleringen består.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som gitts av vedkommende departement. Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan bestemme hvor dam- og vannverkene skal bo, og at de skal ha telefon i sine boliger.

5.

Mulig tvist om forståelse av dette reglement avgjøres med bindende virkning av departementet.

6.

Viser det seg at vasslippingen etter reglementet medfører skadelige virkninger for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

Endringer i reglementet kan bare foretas etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Departementet skal bemerke:

Olje- og energidepartementet tilrår at det gis tillatelse i henhold til ervervsloven av 14. desember 1917 og vassdragsreguleringsloven av samme dato til erverv og regulering i Orkla-Granavassdraget på de vilkår og under de forutsetninger som er vedtatt av Stortinget. I tillatelsen inngår også nødvendig tillatelse i henhold til lov av 26. juni 1970 om vern mot vannforurensning § 4, jfr. § 10, første ledd. Videre tilrår departementet at det gis tillatelse etter vassdragslovens § 148 til å ekspropriere de nødvendige fallrettighetene for utbygging.

Tillatelsen etter vassdragsreguleringsloven omfatter:

Regulering av Falningsjø og Sverjesjø med overføring av Ya, Russu, Falninga og Sverja for utbygging av Storeng Kraftverk, regulering av Inna og Øvre Orkla med etablering av magasin i Innerdalen og overføring av Næringåa med Storbekken og med inntak av Gardåa for utbygging av Botnan Kraftverk, etablering av utjevningsmagasin ved Littlefoss og utbygging av Brattset Kraftverk og inntak av Ulvassbekken og Nåva på overføringstunnelen for sistnevnte kraftstasjon. En tilrår også at det gis tillatelse til inntak av Ea dersom det senere ikke blir gitt tillatelse til overføring av Stavåa og Døåa. Videre tilrås at det gis tillatelse til utbygging av Svorkmo Kraftverk med inntak av Raubekken og Svorka. Endelig tilrås at det gis tillatelse til regulering av Grana på Nerskogen og overføring av Jøla og Hella for utbygging av Øvre og Nedre Grana Kraftstasjon med plassering av sistnevnte ved Grindal.

Søknaden vedrørende neddemming av Minilla er avslått. Videre er det ikke gitt tillatelse til det omsøkte utjevningsmagasin ved Brevad. Isteden er det vedtatt at magasinet skal etableres ved Littlefoss. Videre er det vedtatt at Grana utbygges til Grindal og ikke Hol som den prinsipale søknad gikk ut på.

Når det gjelder tillatelsen til erverv, gjelder denne for samtlige fallrettigheter på utbyggingsstrekningen. Tillatelsen til ekspropriasjon etter vassdragsloven § 148 gjelder de private fallrettigheter. Spørsmålet om kjøp av statens fallrettigheter forutsetter man blir tatt opp med Statens Skoger snarest.

Industrikomiteen har forutsatt at om et lovforslag om senking av tidsrommet for ny prøving av konsesjonsavgifter fra 10 til 5 år blir vedtatt, vil denne endring bli gjort gjeldende for Orklautbyggingen. Energidepartementet vil gjøre en lovendring på dette punkt gjeldende for denne utbyggingen i samsvar med det som vil bli gjort gjeldende for statens utbygginger.

Industrikomiteen har understreket behovet for at de modellforsøk konsesjonæren er pålagt i henhold til post 18 II i vilkårene blir ført fram til et akseptabelt resultat så snart som mulig, da disse er viktige for den endelige fastsettelse av vannslipping ved Bjørset-dammen, og dermed for bevarelsen av laksen. Komiteen har presisert at det må være en forutsetning at vannslippingen for øvrig alltid er stor nok til å fylle terskeldammer og tilstrekkelig for dyr på beite.

Komiteen har spesielt vist til pkt. 6 i manøvreringsreglementet og til post 23 i konsesjonsbetingelsene vedrørende størrelsen av vannslipping og konsesjonærens plikter vedrørende kloakking, vannforsyning, undersøkelser og overvåking i hele Orkla-vassdraget. For øvrig er det vist til proposisjonen vedrørende disse spørsmål. Når det gjelder vilt og ferskvannsfisk, viser komiteen til pkt. I - X der det er inntatt vilkår som i betydelig grad er i samsvar med krav fra Miljøverndepartementet og andre berørte parter.

Komiteen har merket seg at næringsfondene skal utbetales straks konsesjon er gitt og at kraftverkene også under anleggsperioden skal bære 75% av utgiftene til lønn i forbindelse med tilsetting av en planlegger i kommunene Tynset og Rennebu. Dette vil etter komiteens oppfatning styrke kommunenes muligheter til å skaffe nye arbeidsplasser.

Komiteen har vist til at flere grunneiere i Kvikne overfor komiteen har reist en del ønskemål dersom det skulle bli utbygging. Det gjelder blant annet flytting av setrer, traktorvei langs Innderdalsmagasinet og tiltak for å hindre dårlig veiforbindelse i selve Orkladalføret. Komiteen har ikke funnet grunnlag for å gå nærmere inn på disse spørsmål. Videre anser komiteen det som en forutsetning at tippmassen fra Storeng kraftverk ikke skal plasseres slik at beboelseshus må flyttes.

Det er godkjent av Stortinget at Kongen kan gi tillatelse til eventuell endring av Grana kraftverk til utbygging i ett kraftverk nedenfor Grindal etter at saken har vært behandlet på vanlig måte. Videre har departementet i proposisjonen forutsatt at søknaden om overføringen av Svartåa og Døåa tas opp som egen sak og avgjøres av Kongen.

Olje- og energidepartementet forutsetter forøvrig at det er bemyndiget til å samtykke i mindre planendringer, herunder de endringer av manøvreringsreglementet som slike planendringer måtte betinge.

Olje- og energidepartementet

t i l r å r :

1. I medhold av ervervsloven av 14. desember 1917 og vassdragsreguleringsloven av samme dato gis Kraftverkene i Orkla ved Trondheim Elektrisitetsverk, Sør-Trøndelag kraftselskap og Hedmark Kraftverk tillatelse til erverv og reguleringer i Orkla-Grana vassdraget på de vilkår og under de forutsetninger som er nevnt i Olje- og energidepartementets foredrag av *16. juni* 1978.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringene og overføringene i samsvar med det i ovennevnte foredrag inntatte utkast som gjeldende inntil videre.
3. I medhold av vassdragsloven av 15. mars 1940 § 148 tillates Kraftverkene i Orkla ved Trondheim Elektrisitetsverk, Sør-Trøndelag Kraftselskap og Hedmark Kraftverk å ekspropriere de fallrettigheter i Orkla-og Granavassdraget som er nødvendig for utbygging av de kraftverkene som er omtalt i ovennevnte foredrag.

Statministerens kontor

Liftet ved

kongelig resolusjon

av 16. juni 1978.

Foredraft ved statsråd

Stenkvitte.

Doj Sjøgren